

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка

**Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського**

Кафедра історії України, археології та краєзнавства

_____
(підпис)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
А.М. Острянка
(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма 014 Середня освіта (Історія)

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № 1 від 01 вересня 2020 року

Розробники: Юда Лариса Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Мова навчання – українська.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 4	Спеціальність: (професійне спрямування): 014 Середня освіта (історія)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2020-й	2021-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»	18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: екзамен / залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30% до 70%

для заочної форми навчання – 6% до 94%

Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія української культури» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (історія).

«Історія української культури» є обов'язковою дисципліною. Вивчення дисципліни сприяє процесу засвоєння знань щодо української культури як частини духовної та соціально-побутової культури українського народу.

Навчальна дисципліна «Історія української культури» розрахована для студентів другого курсу бакалаврату (I-й семестр) включає 18 лекційних і 12 практичних годин, а також 60 годин самостійної роботи.

У змісті курсу можна виділити чотири змістові модулі:

Змістовий модуль 1. Культура України від найдавніших часів до середини XIV ст.

Змістовий модуль 2. Культура України героїчної доби (XIV – XVIII ст.)

Змістовий модуль 3. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII ст. – початок XX ст.)

Змістовий модуль 4. Українська культура XX – початку XXI ст.

Навчальний курс побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин:	90	90
- лекції	18	6
- практичні / семінарські	12	4
- лабораторні	-	-
- індивідуальні завдання	-	-
- самостійна робота студента	60	80

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української культури» є формування у здобувачів освіти системи знань про закономірності культурного процесу в Україні, культури як специфічного та унікального феномена людства, розгляд української культури в історичному розвитку, в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій; оволодіння основними термінами та поняттями культури на рівні відтворення тлумачення та використання як у повсякденному житті, так і у професійній діяльності; вміння застосовувати знання із історії української культури для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур та самоідентифікації як громадянина Української держави.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити студентів з основами сучасних підходів до історії української культури;
- розкрити особливості історичного розвитку української культури;
- виявити зв'язок культури з соціальними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами;
- навчити студентів визначати основні мистецькі стилі та світоглядні домінанти, вільно оперувати широким фактологічним матеріалом.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Історія української культури» у здобувача освіти повинні бути сформовані наступні **загальні компетентності**:

Очікувані результати навчання

Здобувачі освіти повинні сформувані необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 01	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)

	суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 02	Здатність зберігати та примножувати культурні цінності на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, зберігати баланс між професійним та особистим життям.
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ФК 01	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
ФК 04	Здатність управляти освітніми проектами, відповідати за прийняття рішень у невизначених умовах та спрямовувати розвиток здобувачів освіти на прогрес і досягнення.
ФК 09	Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.
Програмні результати навчання	
ПРН 2	Розуміння значення культури як форми людського існування, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.
ПРН 5	Володіння навичками розв'язання освітніх, виховних, розвивальних та науково-методичних завдань, уміння застосовувати найбільш ефективні методичні підходи і сучасні технології навчання історії, виховання і розвитку учнів з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей і потреб.
ПРН 10	Володіння навичками проектування і реалізації навчальних/розвивальних проектів, основами управління ресурсами, навичками планування, контролю, звітності в закладах освіти.
ПРН 11	Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

Тематичний план курсу

Змістовий модуль 1. Культура України від найдавніших часів до середини XIV ст.

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Історія української культури»

Предмет, завдання та структура курсу «Історія української культури». Наукове визначення поняття «культура». Культура і цивілізація. Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Історія української культури як складова частина світової культури. Джерела формування української культури.

Тема 2. Витоки та передумови формування української культури

Матеріальна культура первісної доби (палеоліт, мезоліт, неоліт). Неолітична революція. Мистецтво та релігія первісності (анімізм, фетишизм,

тотемізм, магія). Трипільська культура та її особливості. Культура кіммерійців. Культура скіфської доби. Мистецтво та релігійні вірування сарматів. Культура античних міст-держав на території України. Проблема походження слов'ян, зарубинецька та черняхівська культури. Релігійні вірування та міфологія східних слов'ян.

Тема 3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства

Загальна характеристика та основні етапи розвитку культури Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури. Розвиток міст, торгівлі, ремесла, землеробства як умови формування давньоруської культури. Церква як рушійна сила культурною розвитку Київської Русі. Розвиток освіти, науки і писемності у Русі. Культурна та палацова архітектура.

Соціально-політичні та культурні особливості Галицько-Волинського князівства. Освіта, наука, архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинської держави (XII– середина XIV ст.).

Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Змістовий модуль 2. Культура України героїчної доби (XIV – XVIII ст.)

Тема 4. Українська культура XIV – середини XVII ст. (Литовсько-польська доба)

Інкорпорація українських земель до складу Литви та Польщі. Соціально-економічний розвиток України (розвиток міст, торгівля, ремесла, закріпачення селян). Процес формування українського етносу в умовах польсько-литовського поневолення. Поява козацтва та його значення для розвитку української культури.

Початок формування українського різновиду бароко. Вплив на розвиток культури України освітніх центрів: Острозької та Києво-Могилянської академії. Феномен українського козацького бароко. Роль братств у розвитку та утвердженні української культури. Книгодрукування: витоки та становлення. Вплив гуманістичних та реформаційних ідей в Україні. Розвиток освіти та книгодрукування. Релігійні процеси в Україні. Полемічна література. Становлення української культури XIV – середини XVII ст. як синтез здобутків візантійської та західноєвропейської культур (архітектура, образотворче мистецтво, музика та театр).

Тема 5. Соціокультурний світ України другої половини XVII – XVIII століття: зміна світоглядних парадигм

Становище українських земель у середині XVII – XVIII ст. Втрата автономії України в умовах політики централізації Російської імперії. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства у соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Київський культурний центр. Розвиток історичної самосвідомості.

Поява творів світського характеру в літературі та театральному репертуарі. Палацова архітектура, образотворче мистецтво. Садово-паркове та ужитково-декоративне мистецтво. Втілив української культури на розвиток культурних процесів у Росії.

Тема 6. Українські культурні традиції

Традиційне українське селянське і господарство. Елементи патріархальних відносин. Інститути самоврядування. Зони селянських поселень, селянське житло. Традиційне житло міщан в Україні. Національний костюм. Система харчування українців. Поєднання християнських ідей з язичницькими віруваннями. Українська демонологія. Календарні свята та обряди. Українська сімейна обрядовість. Гуманізм української культури.

Змістовий модуль 3. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII ст. – початок XX ст.)

Тема 7. Національно-культурне відродження в Україні (кінець XVIII ст. – поч. XX ст.) Український романтизм.

Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру). Слобожанщина – центр національного відродження України. «Історія Русів». Формування української класичної літератури. Творчість І. Котляревського. Т. Шевченка. Внесок М. Лисенка в розвиток української музики. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів.

Реформи 1860-1870-х років у Російській імперії та їх вплив на соціально-економічний та політичний розвиток України. Промисловий переворот, урбанізація та початок руйнування традиційного села. Зародження націоналізму. Громадівський рух.

Вплив складних політичних умов у другій половині XIX ст. на розвиток української культури: заборона українського книгодрукування. переслідування української інтелігенції тощо. Заснування у Львові культурно-освітніх товариств («Просвіта», «Наукове товариство ім. Т. Шевченка»), українських видавничих спілок. Харківський. Київський. Новоросійський університети як наукові центри. Просвітительські ідеї в культурі України.

Роль Івана Франка у національно-культурному русі. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Українське мистецтво – формотворчий чинник української нації. Розвиток драматургії і театрального мистецтва. Театр корифеїв. Видатні актори М. Заньковецька. М. Садовський. П. Саксаганський. Загальна характеристика українського образотворчого мистецтва та архітектури, стилі міського та промислового будівництва. Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX – початку XX ст.

Змістовий модуль 4. Українська культура ХХ – початку ХХІ ст.

Тема 8. Українська культура національно-визвольних змагань та радянської доби

Лютнева революція в Петрограді та спалах національно-політичного відродження в Україні. Центральна Рада. Боротьба за незалежність України. Процес зростання національної свідомості «із селян до нації». Формування ідеї соборної України. Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Наукові досягнення Д. Багалія, А. Кримського.

В. Вернадського. М. Туган-Барановського. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років ХХ ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та М. Хвильовий. Український театр Леся Курбаса. Сталінський терор та його наслідки для української культури. Культурні орієнтації українського націоналізму. Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив реалізації політики «перебудови» на українську культуру.

Тема 9. Розвиток культури в незалежній Україні

Риси нової соціокультурної дійсності. І проблема типології української національної культури. Фактори зростання національної та культурної самосвідомості.

Перспективи розвитку української культури у сучасних умовах. Українська культура у ситуації постмодернізму (література, образотворче мистецтво, театр, кіно, музика). Специфічні риси українського постмодерну. Проблеми розвитку української культури у контексті глобалізації та ідеології глобалізму. Секуляризаційні процеси і їх вплив на українську культуру. Українська церква і релігія у ситуації постмодернізму. Культура української діаспори кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Культура України від найдавніших часів до середини XIV ст.												
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Історія української культури»	6	2				4	9					9

Тема 2. Витоки та передумови формування української культури	6	2				4	11	2				9
Тема 3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	12	2	2			8	11		2			9
Разом за змістовним мод. 1	24	6	2			16	31	2	2			27
Змістовий модуль 2. Культура України героїчної доби (XIV – XVIII ст.)												
Тема 4. Українська культура XIV – середини XVII ст. (Литовсько-польська доба)	12	2	2			8	11	2				9
Тема 5. Соціокультурний світ України другої половини XVII – XVIII століття: зміна світоглядних парадигм	10	2				8	9					9
Тема 6. Українські культурні традиції	6	2				4	8					8
Разом за змістовним мод. 2	28	6	2			20	28	2				26
Змістовий модуль 3. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII ст. – початок XX ст.)												
Тема 7. Національне відродження в Україні (XIX – початок XX ст.)	12	2	2			8	11	2				9
Разом за змістовним мод. 3	12	2	2			8	11	2				9
Змістовий модуль 4. Українська культура XX – початку XXI ст.												
Тема 8. Українська культура радянської доби	14	2	4			8	11		2			9
Тема 9. Розвиток культури в незалежній Україні	12	2	2			8	9					9

Разом за змістовним мод. 4	26	4	6		16	20		2		18
Усього годин	90	18	12		60	90	6	4		80

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	2
2	Культура України героїчної доби (XIV – XVIII ст.)	2
3	Українське національн-культурне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	2
4	Культура періоду української революції та національно-визвольних змагань	2
5	Українська культура радянської доби	2
6	Основні тенденції сучасного розвитку культури України	2
	Разом:	12

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання курсу «Історія української культури» (види завдань: написати есе на тему: «Культура в моєму житті»)	4
2	Витоки та передумови формування української культури (види завдань: робота в мікрогрупах, розробка мультимедійних проєктів «Культура первісного суспільства», «Трипільська культура», «Культура скіфо-сарматської доби на території України»)	4
3	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства (види завдань: мультимедійна презентація, наукова доповідь на одну із тем)	8
4	Українська культура XIV – середини XVII ст. (Литовсько-польська доба) (види завдань: робота в мікрогрупах, розробка мультимедійних проєктів, презентація результатів (теми 20, 21, 26, 27, 28)	8
5	Соціокультурний світ України другої половини XVII – XVIII століття: зміна світоглядних парадигм (види завдань: участь у мистецьких проєктах, розробка інтерактивної цифрової інсталяції; розробка онлайн-екскурсії пам'ятки доби козацького бароко на Чернігівщині, пам'ятки доби козацького бароко в Чернігові)	8
6	Українські культурні традиції (участь у реконструкції обрядів календарно-обрядового циклу)	4
7	Національне відродження в Україні (XIX – початок XX ст.) (види завдань: розробка інтерактивної цифрової інсталяції однієї з картин Чернігівського художнього музею; участь у проєкті фото/ відео АРТу (відтворення однієї з картин українських художників XIX – початку XX ст.); виконання мультимедійних проєктів, присвячених вченим вказаного періоду (С. Русова і Чернігівщина), розробка онлайн-екскурсій: дерев'яне мереживо	8

	<i>Чернігова, пам'ятки архітектури XIX – початку XX ст. у Чернігові.)</i>	
8	Українська культура радянської доби (розробка онлайн-екскурсії: <i>архітектура радянської доби у Чернігові</i>)	8
9	Розвиток культури в незалежній Україні (<i>інтерактивна гра «Фестиваль сучасних національних мистецтв»</i>)	8
	Разом:	60

Особливості виконання самостійної роботи

Для здобувачів освіти денної форми навчання самостійна робота може виконуватись як: підготовка доповідей, мультимедійних презентацій, відеопрезентацій на семінарські заняття, підготовка наукових повідомлень, виконання проєктів, інтерактивних цифрових інсталяцій, фото/ відео АРТу, написання тез (для участі в конференціях молодих вчених та науковців, публікація тез у збірнику студентських наукових робіт JUVENIA STUDIA), участь у культурно-мистецьких заходах, у мистецьких проєктах, відродженні народних обрядів, організації і проведенні інтерактивних екскурсій (не більше 1 виду роботи по темі, на вибір).

Перелік питань, які виносяться на самостійне опрацювання

1. Героїчний билинний епос Київської Русі – вершина усної народної творчості.
2. Повчання дітям» Володимира Мономаха як пам'ятка педагогічної літератури Київської Русі.
3. Особливості архітектури Київської Русі (стилі, композиція, символіка).
4. Софійський собор у Києві як пам'ятка архітектури Київської Русі.
5. Києво-Печерська лавра – пам'ятка архітектури світового значення.
6. Спасо-Преображенський собор у Чернігові – найдавніша пам'ятка архітектури Київської Русі.
7. П'ятницька церква у Чернігові як пам'ятка архітектури Київської Русі.
8. Борисоглібський собор як пам'ятка архітектури Київської Русі.
9. Фрески і мозаїки Київської Русі як жанри образотворчого мистецтва.
10. Книжкова мініатюра як витвір мистецтва. Остромирове Євангеліє.
11. Іконописні школи Київської Русі.
12. Особливості розвитку культури Галицько-Волинського князівства.
13. Розвиток медицини в Київській Русі.
14. Слово о полку Ігоревим» – пам'ятка оригінальної давньоруської літератури.
15. Графіті часів Київської Русі як вид образотворчого мистецтва і пам'ятки писемності.
16. Львівська братська школа як осередок освіти і демократичних традицій виховання.
17. Києво-Могилянська колегія – перший вищий навчальний заклад України.

18. Чернігівський колегіум як осередок освіти і виховання Лівобережної України.
19. Чернігівські Афіни.
20. Пересопницьке Євангеліє як пам'ятка літератури і образотворчого мистецтва.
21. Традиції книгодрукування в Україні.
22. Пам'ятки козацького бароко на Чернігівщині.
23. Бароко і рококо в архітектурі та в мистецтві України.
24. Українська ікона XIV–XVIII ст.
25. Розвиток хорового мистецтва в Україні. Д.Бортнянський, М.Березовський. А.Ведель.
26. Традиції українського вертепу.
27. Шкільний театр в Україні.
28. Фортеці і замки України (історія, архітектурні особливості, легенди, сучасний стан):
  - Аккерманська (Білгород-Дністровська фортеця);
  - Кам'янець-Подільська фортеця;
  - Луцький Верхній замок;
  - Хотинська фортеця;
  - Мукачівський замок (Замок Паланок).
29. Класицизм в архітектурі та живописі України.
30. Романтизм та його особливості в Україні.
31. Український модерн: характерні риси і ознаки.
32. Місце і роль Львівського університету в розвитку української культури.
33. Київський університет та його внесок у справу розвитку української національної ідеї.
34. І. Котляревський і український літературний процес.
35. Образотворче мистецтво М.Пимоненка.
36. Театральне мистецтво в Україні у I половині XIX ст.
37. Т.Шевченко – художник.
38. М.Старицький – основоположник української соціальної комедії.
39. Діяльність в Україні «Товариства пересувних художніх виставок.
40. Внесок Лесі Українки у розвиток української культури.
41. Утвердження універсалізму української культури Іваном Франком.
42. Театральне мистецтво в Україні у II Пол. XIX ст. Театр корифеїв.
43. Микола Лисенко і музична культура України кінця XIX – початку XX ст.
44. М.Заньковецька – зірка української сцени.
45. Культурно-освітня діяльність Володимира Винниченка.
46. Лесь Курбас – видатний діяч українського театрального мистецтва.
47. Олександр Довженко – основоположник українського кіномистецтва.
48. Розстріляне відродження» 1920–30-х рр. XX ст. та його наслідки для подальшого розвитку української культури.

49. Українська культура часів національно-визвольних змагань 1917–1920-ті рр.
50. Трагедія українського кобзарства у 30-ті рр. ХХ ст.
51. Розвиток живопису в Україні у 20-30-х рр. ХХ ст.
52. Українська виконавча культура у 20-30-х рр. ХХ ст.
53. Доля і творча спадщина Ліни Костенко.
54. Українське кіно 60-70-х рр. ХХ ст.
55. Українське театральне мистецтво радянської доби.
56. Діаспора і українська культура упродовж ХХ ст.
57. Національні культурні традиції та українська історична спадщина за умов побудови радянського суспільства.
58. Культурно-освітня діяльність «шістдесятників» і дисидентів.
59. Українська музична культура часів тоталітаризму.
60. Театральне мистецтво України кінець ХХ ст. – початок ХХІ ст.
61. Новітнє національно-культурне відродження в Україні (з середини 80-х рр. ХХ ст.).
62. Соціалістичний реалізм в українському мистецтві.
63. Головні чинники, тенденції розвитку і характерні риси сучасної української культури.
64. Феномен масової культури в Україні.
65. Нова генерація українських письменників на зламі ХХ – ХХІ ст.
66. Розвиток сучасної національної музики в Україні.
67. Традиційне та нове в розвитку сучасного українського театального і кіномистецтва.
68. Стан освіти і науки в Україні на межі ХХ – ХХІ ст.
69. Релігійне розмаїття сучасної України.
70. Художньо-мистецькі стилі сучасної української культури.

Методи навчання

Словесні (лекція, бесіда, розповідь), наочні (відеозаписи, аудіо записи, схеми, структури, таблиці), практичні (метод виконання вправ, трудової дії), ігрові (використання елементів рольових, пізнавальних ігор), методи контролю і самоконтролю (модульна контрольна, поточне опитування, виконання самостійної роботи).

Методи контролю

Поточний контроль рівня знань студентів

Його завданням є перевірка вивченого по шукачам освіти матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за трьома напрямками:

– контроль за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях;

- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять;
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань (практична робота, майстер-класи).

Проміжний контроль рівня знань студентів.

Здійснюється під час проведення модульних контрольних робіт. Протягом семестру проводиться дві контрольні роботи.

Підсумковий контроль знань студентів

Здійснюється наприкінці вивчення курсу у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання не менш як на задовільну оцінку усіх проміжних форм контролю, передбачених поточним семестровим навчальним планом.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі. Форма проведення іспиту – комбінована.

Засоби діагностики успішності та якості навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- реферати;
- наукові повідомлення
- студентські проєкти, презентації та виступи на практичних заняттях, наукових заходах, кураторських і виховних годинах;
- творча робота (участь у проведенні Дня українознавства);
- усна відповідь;
- самостійна письмова робота;
- модульна контрольна робота;
- участь у рольових іграх;
- інтерактивні заходи за участю здобувачів освіти (мистецькі вечори, концерти);
- екскурсії до історичного та художнього музеїв, на виставки образотворчого мистецтва.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Модулі	I	II	III	IV	Разом (балів)
Бали	0 – 15	0 – 20	0 – 20	0 – 20	0 – 75
Контрольні роботи	–	0 – 2	0 – 3	–	0 – 5
Практичні заняття	0 – 5	0 – 5	0 – 10	0 – 10	0 – 30
Самостійна робота	0 – 10	0 – 10	0 – 10	0 – 10	0 – 40
Екзамен					0 – 25
Разом					100

Критерії оцінювання знань студентів за вимогами ЄКТС:

- а) відповідь на практичному занятті (до 5 балів)**
- б) самостійна робота (до 5 балів)**
- в) контрольна робота (до 5 балів)**

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

6 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. Відповідь на занятті супроводжується демонстрацією наочності або проведенням власного майстер-класу, мультимедійної презентацією. Практичне завдання виконане повністю відповідно до встановлених вимог.

5 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. Практичне завдання виконане, але відсутня наочність.

4 бали – студент вільно володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні практичних на достатньому рівні. Практичне завдання виконане частково та має несуттєві помилки.

3 бали – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні. Практичне завдання виконане поверхово без урахування встановлених вимог.

2 бали – студент з допомогою з конспекту відтворює програмний матеріал, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є невиконані завдання, не може зробити висновки, низька аргументація, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні. Практичне завдання виконане поверхово без урахування встановлених вимог.

Самостійна робота з курсу «Історія української культури» включає ведення конспекту практичного заняття, виконання письмових та творчих завдань, підготовку відеопрезентацій та доповідей для їх супроводу, проведення рольових ігор, участь у відродженні народних обрядів, написання сценаріїв виховних заходів та участь у їх проведенні, участь у проведенні мистецьких заходів, концертів, інтерактивних екскурсій.

Самостійна робота оцінюється від до 5 балів (залежно від модуля).

Ведення конспекту практичного заняття оцінюється за наступними критеріями:

- повнота, охайність і грамотність ведення конспекту;
- наявність теоретичного матеріалу (рукописний варіант) практичного заняття;
- виконання тестів і практичних завдань відповідно до теми практичного заняття.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне та технічне забезпечення

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни
3. Методичні матеріали до практичних занять
4. Теми питань для самостійного опрацювання.
5. Перелік питань на підсумковий контроль знань (екзамен).
6. Персональний комп'ютер.
7. Мультимедійний проектор.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Грицак Я. Нариси історії України. Формування модерної української нації. Київ: Генеза, 2000. 360 с.
2. Історія світової та української культури : Підручник / В. А. Гречко. І. В. Чорний. В. А. Кушнерук, В. А. Режко. Київ: Літера, 2002. 463 с.
3. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. Київ: Либідь, 2002. 656 с.
4. Історія української культури / За ред. О. Павлова. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
5. Історія української культури: Підручнк / за ред. О.Павлової, Т.Мельничук. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 340 с.
6. Історія української та зарубіжної культури / За ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. Київ : Знання, 2002. 351 с.

7. Історія української культури у 5-ти т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю. С. Асєєв, В. Д. Баран, Г. А. Баранов. Київ : Наукова думка, 2001. 1134 с.

8. Історія української культури у 5-ти т. Т. 2. Українська культура XIII – першої половини XVII ст. / В. С. Александрович, В. Г. Балушок, М. Б. Боянівська. Київ : Наукова думка, 2001. 846 с.

9. Історія української культури у 5-ти т. Т. 3. Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. / В. С. Александрович, В. Й. Борисенко, Г. М. Виврот. Київ: Наукова думка, 2003. 1246 с.

10. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кп. 1. Українська культура XIX ст. / А.Ф. Артюх, В. Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко. Київ: Наукова думка, 2008. 1008 с.

11. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 2. Українська культура XIX ст. / А.Ф. Артюх, В. Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко. Київ: Наукова думка, 2005. 1294 с.

12. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 584 с.

13. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : Навч. посібник / За ред. проф. А. Яртия та проф. В. Мельника. Львів: Світ, 2005. 568 с.

14. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 141 с.

15. Станіславська К. Мистецькі форми сучасної видовищної культури. Київ: Стилос, 2020. 272 с.

16. Українська культура в європейському контексті / Ю.П. Богуцький. Київ: Знання, 2007. 680 с.

17. Шейко В.М. Історія української культури: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2006. 264 с.

Допоміжна література:

18. Адруг А.К. Архітектура Чернігова II пол. XVII – поч. XVIII ст. Чернігів, 2008.

19. Адруг А.К. Бароковий Чернігів. *Сіверянський літопис*. 1995. №2.С.61–64.

20. Адруг А.К. Живопис Чернігова II пол. XVII – поч. XVIII ст. Чернігів, 2010.

Адруг А.К. Чернігівська чудотворна ікона Євцької Богоматері. *Родовід*. 1996. №2(14). С.106–111.

21. Адруг А. Художня культура Чернігова другої половини ХУІІ – початку ХУІІІ ст. *Україна і Росія в панорамі століть*. Чернігів, 1998. С.84–90.

22. Веселовська Г. І. Український театральний авангард. Київ: Фенікс, 2010. 368 с.

23. Грабович Г. До історії української літератури: дослідження, есе, полеміка. Київ: Критика, 2003. 631 с.

24. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. Київ: Факт, 2007. 640 с.
25. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період. Київ: Факт, 2009. 156 с.
26. Забужко О. С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. Київ: Факт, 2009. 160 с.
27. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ: ФГНІКС, 2007. 296 с.
28. Іванова Л. Г. Україна між Сходом і Заходом – до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (I половина XIX ст.). Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2007. 136 с.
29. Культура і побут населення України: Навч. посібник / за ред. В. І. Наулко. Л. Ф. Артюх. Київ: Либідь, 1993. 288 с.
30. Наєнко М. К. Художня література України: Від міфів до модерної реальності. – К. : Просвіта, 2008. – 1063 с.
31. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття / Редкол. В. Сидоренко (голова) та ін. Київ: Інтертехнологія, 2006. 1054 с.
32. Протас М. О. Українська скульптура XX століття. Київ: Інтертехнологія. 2006. 278 с.
33. Роготченко О. О. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм. Київ: ФЕНІКС, 2007. 608 с.
34. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України XX – XXI століть. Київ: ВХ[студіо], 2008. 188 с.
35. Українська культура: цивілізаційний вимір / за ред. Я. С. Калакури, О. О. Рафальського, М.Ф. Юрій. Київ: ППіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. 494 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

36. <http://izbonuk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України.
37. <http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії
38. <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України»
39. <http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України
40. <http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського ПАНУ
41. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України».
42. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека